

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

G. O. Birta
(підпис)

Г. О. Бірта
(ініціали, прізвище)

«03» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Теорія та методика експертної діяльності»

освітня програма «Експертиза та митна справа»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

галузь знань 07 Управління та адміністрування

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та методика експертної діяльності» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Протокол від «03» вересня 2021 року № 1

Полтава 2021

Укладач: Кириченко О. В., доцент кафедри ТБЕМС, к.т.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Експертиза та митна справа» спеціальності
076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ступеня бакалавр

Кири О. В. Кириченко
(підпис) (ініціали, прізвище)

« 03 » вересня 2021 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання.....	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	17
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	17
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	17

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Теорія та методика експертної діяльності»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Технічне регулювання», «Технології зберігання товарів» <i>Постреквізити:</i> «Експертиза нехарчової продукції», «Експертиза харчових продуктів», «Основи експертної оцінки»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни – вибіркова		
Курс/семестр вивчення	2 курс / 4 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	5 кредитів / 1 модуль	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр -, 2 семестр 150.		
- лекції: 20		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 40		
- самостійна робота: 90		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): ПМК		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр -, 2 семестр 150.		
- лекції: 1 семестр -, 2 семестр 4		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр -, 2 семестр 6.		
- самостійна робота: 1 семестр -, 2 семестр 140.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр -, 2 семестр ПМК		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методика експертної діяльності» – надання студентам знань з теоретичних аспектів товарної експертизи та основних правил організації та порядку проведення товарної експертизи, формування у студентів бази знань про сучасні методи проведення товарної експертизи.

Завдання:

- надання студентам глибоких знань предмету, мети та завдань експертизи;
- знайомство з основними елементами товарної експертизи;
- вивчення ролі і функцій ТПП у формуванні міжнародної торгівлі;
- вивчення класифікації експертиз та вимог до експерта;
- оволодіння методами організації проведення товарної експертизи; їх сутністю,
- вивчення техніки проведення всіх етапів експертизи;
- набуття вмінь щодо документального оформлення результатів товарної експертизи;

- вивчення класифікації методів товарних експертиз за різними класифікаційними ознаками;
- вивчення сутності, призначення, процедури, критеріїв вибору, відмінних ознак, надійність оцінювання, переваг і недоліків основних методів товарної експертизи;
- набуття первинних навичок застосування сучасних методів товарних експертиз різних груп товарів;
- набуття вмінь щодо обробки результатів експертного оцінювання.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні, спеціальні)	Програмні результати навчання
<p>K13 (СК01). Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>K17 (СК05). Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>K18 (СК06). Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>K23 (СК 11). Здатність визначати споживні властивості, кількісний та якісний склад, технічні характеристики продукції, які дозволяють однозначно ідентифікувати класифікаційну приналежність продукції.</p>	<p>ПР15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.</p> <p>ПР16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.</p> <p>ПР21. Знати правила проведення експертизи з визначення якісних, кількісних та вартісних характеристик продукції і оформлювати її результати.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1 Теоретичні аспекти експертної діяльності

Тема 1. Експертиза товарів як специфічний вид діяльності.

Поняття експертиза. Концептуальні засади товарної експертизи. Сфери використання результатів експертиз: виробництво продукції, обіг товарів, захист прав і свобод людини. Оцінювальна діяльність, її форми. Товарознавче споживацьке оцінювання, контроль якості. Поняття «товарна», «товарознавча» експертиза. Роль та місце товарознавства у товарній експертизі. Значення експертизи споживчих товарів у сферах комерційної та митної діяльності. Основні поняття і терміни щодо засобів та методів товарної експертизи, відбору проб, дослідження показників якості товарів. Застосування логічних законів і правил. Аналіз передумов виникнення необхідності проведення експертизи. Призначення експертизи та експерта, (групи

експертів). З'ясування (визначення, постанова) питань, поставлених перед експертом. Перелік документів, матеріалів, що надаються експерту.

Тема 2. Суб'єкти і об'єкти експертної діяльності

Суб'єкти товарної експертизи: фізична і юридична особи. Законодавче регулювання експертної діяльності. Організації, підприємства та установи, що здійснюють експертизу товарів. Експерт, незалежний експерт, експертна група, дегустаційна рада (комісія); Торгово-промислова палата України, центри, громадські установи, діяльність яких пов'язана із контролем за якістю товарів та послуг. Вимоги, що пред'являють до експерта. Правовий статус експерта. Компетенція експерта та її межі. Професійна освіта експертів, досвід роботи. Незалежність та умови роботи експерта. Об'єктивність, особисті якості, моральна стійкість експерта, принциповість, неупередженість та відповідальність, як професійні вимоги до експерта. Специфічні вимоги до експертів. Права та обов'язки експерта. Умови для відмови експерта від проведення експертизи. Порядок оплати експертизи.

Особливості функціонування торгових палат у світі (історичний, економічний, соціальний та інші аспекти), їх вплив на формування торговельно-економічних відносин між країнами. Закон України «Про торгово-промислові палати України». Діяльність торгово-промислової палати України. Функції торгово-промислової палати України. Послуги, що надає відділ експертиз товарів торгово-промислової палати України. Перспективи розвитку діяльності торгово-промислової палати в Україні. Особливості функціонування незалежних організацій з проведення товарних експертиз. Предмет товарних експертиз, його визначення, яке передбачає правильне та чітке формулювання питань для експерта.

Об'єкти товарної експертизи: товари; паливні матеріали, лісоматеріали; мінеральні добрива; промислове обладнання; продукція промислово-технічного призначення; тара та пакувальні засоби; споживні властивості сировини, матеріалів, напівфабрикатів, продукції і товарів; зразки (проби), документи, процеси та послуги. Критерії та показники, що використовуються під час аналізу і оцінювання споживних властивостей товарів. Особливості вибору критеріїв та показників для різних категорій товарів. Загальні та специфічні (конкретні) критерії. Поняття товару. Основні характеристики товару: асортиментна, якісна, кількісна, вартісна.

Тема 3. Класифікація експертиз

Необхідність класифікації експертиз. Основні підходи та ознаки класифікації експертиз. Класифікація експертизи за призначенням. Класифікація експертиз за процесуальною формою: судова, несудова, досудова. Класифікація експертиз за організаційною формою: основна, додаткова, повторна, контрольна. Класифікація експертиз за обсягами досліджень: одноосібна, комісійна, комплексна. Класифікація експертиз за характером знань: товарознавча, технологічна, матеріалознавча, ветеринарна тощо. Товарознавча, кількісна, якісна, асортиментна, документальна, комплексна, судова, санітарно-гігієнічна, ветеринарно-санітарна, екологічна експертизи, їх поняття.

Тема 4. Засоби товарної експертизи

Вимоги до товарної інформації: необхідність, доступність, достовірність, достатність, своєчасність. Засоби товарної інформації, їх призначення та функції.

Функції засобів товарної інформації. Загальна характеристика груп засобів: інформаційні ресурси, маркування, спеціальна література, реклама. Загальна характеристика інформаційних ресурсів, їх класифікація. Технічні документи (товаросупровідні, експлуатаційні, проектно-конструкторські). Характеристика інформації, що надається товаросупровідними документами. Експлуатаційні документи, їх призначення та характеристика інформації, що надається ними. Спеціальна література: навчальна, наукова, довідкова. Особливості використання інформації, що наведена на носіях. Поняття «маркування», основні функції, вимоги, структура маркування. Виробниче маркування, вимоги до нього, види й інформація, що ним забезпечується. Торговельне маркування, його сутність, характеристика носіїв та інформації, що ними надається. Сутність акцизного маркування. Перелік товарів (продукції), що підлягають обкладанню акцизним збором, згідно з чинним законодавством. Марки акцизного збору, їх реквізити та способи закріплення на товарі. Ідентифікуюча функція маркування як основа проведення ідентифікації та експертизи товарів. Сутність інформаційного знаку, вимоги до нього. Класифікація інформаційних знаків. Товарні знаки (знаки обслуговування), їх класифікація. Фірмові й асортиментні (іменні) знаки. Фірмові звичайні і престижні знаки. Асортиментні видові і марочні знаки. Форми подання товарних знаків – словесні, літерні, цифрові, об'ємні, образні і комбіновані.

Знаки назв місця походження товарів. Знаки країн походження, міжнародні та національні. Знаки відповідності (якості). Сутність знаку відповідності. Національний знак відповідності. Транснаціональні знаки відповідності. Штрихові коди, їх призначення і функції. Компонентні та розмірні знаки. Сутність компонентних знаків та їх позначення. Харчові добавки, їх позначення. Компонентні позначення для різних груп непродовольчих товарів. Розмірні знаки, їх застосування для визначення кількісних та якісних характеристик товару. Подання розмірних інформаційних знаків кодами, номерами, графічно. Експлуатаційні знаки (знаки споживання), характеристика інформації, що надається експлуатаційними знаками. Знаки керування як вид експлуатаційних знаків. Попереджувальні та маніпуляційні знаки, їх сутність та значення інформації, що надається. Екологічні знаки та охорона навколишнього середовища. Види екологічних знаків. Конструкційні знаки, їх сутність та особливості позначення. Літерна, літерно-цифрова, малюнкова форми позначення. Матеріально-технічна інфраструктура, її важливість та роль під час проведення товарної експертизи. Оргтехніка, її роль у процесі проведення товарної експертизи.

Тема 5. Методи товарної експертизи

Класифікація методів товарної експертизи: об'єктивні та евристичні; Характеристика об'єктивних (вимірювальні, реєстраційні) та евристичні (органолептичні, експертні, соціальні) методів товарної експертизи. Переваги та недоліки різних методів. Застосування для цілей товарної експертизи. Класифікація вимірювальних методів за хронологічною ознакою та чутливістю (класичні і сучасні); за терміном отримання результатів випробувань (експрес-методи та довгострокові); за принципами метода (фізичні, хімічні, фізико-хімічні, біохімічні, мікробіологічні, біологічні), їх характеристика.

Загальні відомості та визначення понять «вимірювання», «виявлення», «випробування» і «контроль». Поняття «фізична величина», її якісна і кількісна сторони. Особливості встановлення значень різних фізичних величин. Класифікація засобів вимірювання. Еталон одиниці величини, вимірювальний перетворювач, міра, вимірювальні прилади, вимірювальні установки, вимірювальні системи. Засоби вимірювання метрологічні і робочі, стандартизовані і не стандартизовані. Засоби вимірювання і контролю розмірів. Механічні засоби: лінійка вимірювальна, штангенциркуль, мікрометр. Контроль калібрами. Оптико-механічні засоби вимірювання довжини. Вимірювальні мікроскопи, компаратори і інтерферометри. Види випробувань залежно від стадії життєвого циклу продукції, товару. Дослідницькі випробування: визначальні, оціночні, контрольні. Випробування на стадії розробки: доведення, попередні. Випробування на стадії виробництва: приймальні, кваліфікаційні, приймально-здавальні, періодичні, типові, інспекційні, сертифікаційні, декларування. Випробування на стадії споживання та експлуатації: підконтрольна експлуатація, експлуатаційні періодичні випробування, інспекційні, експертні. Лабораторні і натурні випробування під час проведення товарної експертизи. Забезпечення єдності випробування через стандарти, методики та організаційно-методичні документи.

Реєстраційний метод: поняття, основні завдання, призначення, застосування під час проведення експертизи. Різновиди реєстраційного метода (моніторинг, метод дослідної експлуатації). Характеристика органолептичних методів. Їх переваги та недоліки. Сенсорна характеристика як складова якості продуктів. Фізіолого-психологічні основи органолептичної оцінки. Теоретичні основи сприйняття сенсорних ознак товарів. Класифікація органолептичних методів: візуальні, дотикові, нюхові, смакові, слухові. Номенклатура показників якості, які визначаються органолептичними методами. Організація сучасного сенсорного аналізу. Умови проведення органолептичної оцінки: відбір проб, вимоги до оточуючого середовища, підготовка зразків для аналізу, проведення досліджень. Методи визначення сенсорних здібностей експертів. Експертна методологія в дегустаційному аналізі.

Класифікація експертних методів: методи групового опитування експертів, методи експертної оцінки показників якості. Переваги та недоліки різних методів, межі та області їх застосування. Етапи проведення експертного опитування: формування робочої групи спеціалістів-аналітиків, відбір та формування групи експертів, методи оцінки якості експертів, проведення опитування, обробка результатів, формування узагальненої оцінки, встановлення узгодженості думок експертів.

Методи експертної оцінки показників якості: основні поняття, види і різновиди, призначення, відмінні особливості, застосування при товарній експертизі. Метод головних точок. Експрес-метод комплексної оцінки якості зразків товарів. Метод руху по рівнях без підготовки та з підготовкою. Формалізація процесу експертної оцінки. Основні етапи підготовки, проведення та отримання експертних оцінок. Визначення коефіцієнта вагомості. Поняття шкали. Типи шкал. Використання шкал – номінальної, порядку, інтервалів, відношень з метою підвищення точності оцінок. Математико-статичні методи обробки результатів експертного оцінювання:

призначення, сфера застосування, загальні уявлення. Соціологічні методи: поняття, призначення, їх застосування під час проведення товарної експертизи.

Модуль 2 Організація та методика проведення товарної експертизи

Тема 6. Організація проведення товарної експертизи

Етапи проведення експертизи: підготовчий, основний, заключний. Їх сутність. Загальні правила проведення товарної експертизи. Підготовчий етап проведення експертизи. Підстави для проведення експертизи. Основні документи для призначення експертизи; призначення та інструктаж експертів, взаєностосунки експерта и замовника експертизи. Аналіз товарно-супровідних документів та іншого інформаційного забезпечення. Порівняння реквізитів, що надані в різних засобах товарної інформації. Перевірка автентичності документів, наявність необхідних реквізитів. Перехресна перевірка різних документів. Основний етап проведення експертизи: аналіз документів, умов транспортування та зберігання, відбір проб, експертне оцінювання товарів. Типові помилки під час проведення товарної експертизи. Заключний етап проведення експертизи. Оформлення результатів експертизи. Подання тексту, що відображає зміст проведеного дослідження. Висновки експертів. Призначення висновків експерта, їх правовий статус. Види та форми висновків експерта під час проведення різних видів експертиз. Вимоги до складання експертного висновку, акту експертизи. Порядок рішення суперечностей при незгоді між окремими експертами або замовником і результатом експертизи. Порядок проведення консультації експертами.

Тема 7. Технологія проведення експертизи кількості товарів

Експертиза кількості товарів: мета, правова база, підстави для проведення. Розмірно-масові характеристики товарної продукції і товарних партій. Поняття про масу брутто та нетто. Методика проведення прямих та непрямих вимірювань. Методи визначення маси тари і споживчої упаковки. Загальна процедура проведення та документальне оформлення результатів експертизи кількості. Експертиза товарів із пошкодженою упаковкою. Правила проведення експертизи кількості при прийманні товарів.

Тема 8. Технологія проведення експертизи якості товарів

Експертиза якості товарів: мета, правова та нормативна база, підстави для проведення. Показники споживчих властивостей та критерії їх вибору для цілей експертизи. Правила проведення експертизи якості при прийманні товарів. Поняття однорідної і неоднорідної партії товарної продукції. Градація товарної продукції за категоріями якості. Критерії віднесення продукції до певної градації якості. Сортність продукції. Види дефектів. Методичні підходи до визначення якісних показників товарної продукції. Методи відбору проб, їх підготовка до аналізу. Поняття вибірки, середньої, точкової і об'єднаної проби, приймального і бракування числа. Середній зразок. Умови зберігання зразків. Порядок оформлення акта відбору проб. Зниження якості товарів під час експлуатації, догляду та зберігання. Причини зниження якості товарів, методи їх виявлення. Документальне оформлення зниження якості та/або виникнення якісних втрат (відходів). Специфіка експертизи якості товарів з порушеною упаковкою. Якісна експертиза імпортованих товарів. Загальна процедура проведення та документальне оформлення результатів експертизи якості.

Тема 9. Технологія проведення інших видів експертизи

Експертиза товарів за комплектністю. Визначення комплектності. Асортиментна експертиза, застосування результатів експертизи під час сортування товарів. Сутність і підстави для проведення експертизи нової продукції. Її цілі, завдання та сфера застосування. Критерії новизни. Градація продукції за рівнем новизни. Відмінні риси продукції нового виду і якісно нової продукції. Поняття продукції-аналога і модифікованої продукції. Продукція високих технологій. Екологічно чиста продукція. Небезпечна і потенційно небезпечна продукція. Методи вивчення нової продукції: порівняльний, прогнозно-аналоговий, безаналогових, комбінований. Загальна процедура проведення та документальне оформлення результатів експертизи нової продукції. Експертиза товарів, що постачаються за договорами. Експертиза інформаційного забезпечення товарів. Комплексна експертиза товарів, застосування при експортно-імпортних операціях зовнішньоторговельної діяльності, при укладанні договорів купівлі-продажу. Експертиза країни походження товарів, її мета, особливості проведення та оформлення результатів.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Теорія та методика експертної діяльності» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1 Теоретичні аспекти експертної діяльності					
Тема 1. Експертиза товарів як специфічний вид діяльності. 1. Поняття експертиза. Експертиза товарів як специфічний вид діяльності. 2. Значення експертизи споживчих товарів у сферах комерційної та митної діяльності. 3. Законодавче регулювання експертної діяльності.	2	Основні поняття і визначення у сфері експертної діяльності 1. Експертиза як специфічний вид діяльності. 2. Визначення поняття «експертиза товарів», напрями застосування експертизи в сучасних умовах. 3. Відмінності експертизи від інших видів оціночної діяльності: товарознавчого, споживчого оцінювання, контролю якості.	2	Підготувати доповіді на теми «Основні відмінності між поняттями «контроль якості» та «експертиза», «Сфери застосування експертизи, як виду професійної діяльності».	10
Тема 2. Суб'єкти і об'єкти експертної діяльності. 1. Суб'єкти товарної експертизи 2. Предмет товарних	2	Основні елементи товарної експертизи 1. Визначення об'єктів товарної експертизи. 2. Визначення суб'єктів товарної експертизи.	2	Підготувати доповіді на теми «Характеристика нестандартної продукції», «Вибір показників при проведенні товарної	10

		<p>Інформаційні ресурси як визначна група засобів товарної інформації та експертизи.</p> <p>1. Вивчення структури і змісту Технічного регламенту щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів.</p> <p>2. Ознайомлення і вивчення структури та змісту СанПиН.</p> <p>3. Ознайомлення та з'ясування структури і змісту ДСТУ.</p>	2		
<p>Тема 5. Методи товарної експертизи.</p> <p>Класифікація методів товарної експертизи</p> <p>1. Класифікація методів товарної експертизи.</p> <p>2. Характеристика об'єктивних методів товарної експертизи.</p> <p>3. Характеристика евристичних методів товарної експертизи.</p> <p>Вимірювальні і реєстраційні методи</p> <p>1. Класифікація вимірювальних і реєстраційних методів.</p> <p>2. Сучасні вимірювальні методи.</p> <p>3. Моніторинг як різновид реєстраційного метода.</p> <p>4. Метод дослідної експлуатації.</p>	2	<p>Вивчення класифікації основних експертних методів</p> <p>1. Складіть загальну схему класифікації методів товарних експертиз.</p> <p>2. Проведіть аналітичний пошук і складіть самостійний конспект із застосування об'єктивних та евристичних методів для дослідження обраного об'єкта.</p>	2	<p>Підготувати доповіді на теми «Застосування вимірювальних методів для дослідження визначених об'єктів», «Метод дослідної експлуатації. Переваги та недоліки».</p>	10
	2	<p>Вивчення основних вимірювальних методів.</p> <p>1. Класифікація за хронологічною ознакою та чутливістю; за терміном отримання результатів випробувань; за принципами метода їх характеристика.</p> <p>2. Показники якості, які визначають за допомогою цих методів.</p> <p>3. Характеристика різновидів вимірювальних методів.</p> <p>4. Можливості та застосування для мети експертизи.</p>	2		
		<p>Вивчення основних реєстраційних методів.</p> <p>1. Реєстраційний метод: поняття, основні завдання, призначення, застосування</p>	2		

		<p>під час проведення експертизи.</p> <p>2. Різновиди реєстраційного метода.</p> <p>3. Моніторинг як різновид реєстраційного метода.</p> <p>4. Визначення показників надійності, екологічності, безпеки.</p> <p>Вивчення основних експертних методів</p> <p>1. Ознайомтеся з нормативною документацією, що регламентує основні експертні методи.</p> <p>2. Вивчіть принципи визначення узгодженості індивідуальних класифікацій за складом показників.</p>	2		
Модуль 2 Організація та методика проведення товарної експертизи					
<p>Тема 6. Організація проведення товарної експертизи.</p> <p>1. Етапи проведення експертизи: підготовчий, основний, заключний. Їх сутність.</p> <p>2. Підготовчий етап проведення експертизи.</p> <p>3. Основний етап проведення експертизи</p> <p>4. Заключний етап проведення експертизи.</p>	2	<p>Підготовчий етап проведення експертизи</p> <p>1. Порядок оформлення заявки на проведення експертизи.</p> <p>2. Порядок оформлення наряду на проведення експертизи.</p> <p>3. Умови призначення експерта/групи експертів для проведення експертизи.</p> <p>4. Взаємовідносини між експертом і замовником експертизи.</p> <p>5. Терміни проведення експертизи.</p> <p>Основний етап проведення експертизи</p> <p>1. Вивчення основного етапу проведення експертизи кількості.</p> <p>2. Вивчення основного етапу проведення експертизи якості.</p> <p>3. Вивчення документів, які заповнює експерт під час основного етапу проведення експертизи.</p> <p>Заключний етап проведення експертизи</p>	2	<p>Підготувати повідомлення про види форм актів експертиз, що використовуються в товарознавчій практиці.</p>	10
			2		

		<p>1. Вивчення заключного етапу проведення експертизи.</p> <p>2. Вивчення процесу остаточного оформлення документів.</p> <p>3. Оформлення акта експертизи.</p>			
Тема 7. Технологія проведення експертизи кількості товарів.	2	<p>Технологія проведення експертизи кількості товарів</p> <p>1. Вивчення технології проведення експертизи кількості вантажних місць/виробів, що надійшли у ТЗ/ТО.</p> <p>2. Вивчення технології проведення експертизи кількості виробів, що надійшли у вантажних місцях.</p> <p>3. Особливості експертизи товарів із пошкодженою упаковкою.</p> <p>4. Методи визначення кількості товарів.</p>	4	Підготувати доповідь на тему «Товаросупровідні документи».	10
Тема 8. Технологія проведення експертизи якості товарів.	2	<p>Технологія проведення експертизи якості товарів (ділова гра)</p> <p>1. Проведення ділової гри «Оціни рішення»</p> <p>2. Проведення ділової гри «Змагання»</p>	4	Підготувати доповідь на тему «Зниження якості товарів під час експлуатації, догляду та зберігання».	10
Тема 9. Технологія проведення інших видів експертизи. 1. Критерії визначення країни походження. 2. Порядок проведення експертизи країни походження товарів. 3. Оформлення результатів експертизи.	2	<p>Технологія проведення експертизи країни походження</p> <p>1. Вивчення основних термінів експертизи країни походження.</p> <p>2. Вивчення порядку проведення робіт з визначення країни походження товарів/послуг.</p> <p>3. Форми сертифікатів походження та їх застосування.</p>	2	Підготувати доповідь на тему «Комплексна експертиза товарів, застосування при експортно-імпортних операціях зовнішньоторговельної діяльності, при укладанні договорів купівлі-продажу».	10

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Теорія та методика експертної діяльності» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Тема 1. Експертиза товарів як специфічний вид діяльності. 1. Поняття експертиза. Експертиза товарів як специфічний вид діяльності. 2. Значення експертизи споживчих товарів у сферах комерційної та митної діяльності. 3. Законодавче регулювання експертної діяльності.	2		-	Підготувати доповіді на теми «Основні відмінності між поняттями «контроль якості» та «експертиза», «Сфери застосування експертизи, як виду професійної діяльності».	16
Тема 2. Суб'єкти і об'єкти експертної діяльності. 1. Суб'єкти товарної експертизи 2. Предмет товарних експертизи 3. Об'єкти товарної експертизи	-	Основні елементи товарної експертизи 1. Визначення об'єктів товарної експертизи. 2. Визначення суб'єктів товарної експертизи. 3. Вивчення основних принципів проведення експертизи.	2	Підготувати доповіді на теми «Характеристика нестандартної продукції», «Вибір показників при проведенні товарної експертизи».	15
Тема 3. Класифікація експертиз. 1. Основні підходи та ознаки класифікації експертиз. 2. Класифікація експертизи за призначенням. 3. Товарознавча експертиза.	-		-	Підготувати приклади класифікації експертиз за терміном проведення та за процесуальними ознаками.	16
Тема 4. Засоби товарної експертизи. 1. Сутність маркування товарів, його основні функції і вимоги до нього. 2. Структура маркування товарів. 3. Виробниче маркування товарів.	-		-	Підготувати повідомлення про спеціальну літературу (навчальна, наукова, довідкова), експлуатаційні, попереджувальні та маніпуляційні знаки, екологічні знаки та охорона навколишнього середовища.	16

<p>Тема 5. Методи товарної експертизи. Класифікація методів товарної експертизи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація методів товарної експертизи. 2. Характеристика об'єктивних методів товарної експертизи. 3. Характеристика евристичних методів товарної експертизи. 	2	<p>Вивчення класифікації основних експертних методів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складіть загальну схему класифікації методів товарних експертиз. 2. Проведіть аналітичний пошук і складіть самостійний конспект із застосування об'єктивних та евристичних методів для дослідження обраного об'єкта. 	2	<p>Підготувати доповіді на теми «Застосування вимірювальних методів для дослідження визначених об'єктів», «Метод дослідної експлуатації. Переваги та недоліки».</p>	15
<p>Тема 6. Організація проведення товарної експертизи.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи проведення експертизи: підготовчий, основний, заключний. Їх сутність. 2. Підготовчий етап проведення експертизи. 3. Основний етап проведення експертизи 4. Заключний етап проведення експертизи. 	-		-	<p>Підготувати повідомлення про види форм актів експертиз, що використовуються в товарознавчій практиці.</p>	15
<p>Тема 7. Технологія проведення експертизи кількості товарів.</p>	-	<p>Технологія проведення експертизи кількості товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення технології проведення експертизи кількості вантажних місць/виробів, що надійшли у ТЗ/ТО. 2. Вивчення технології проведення експертизи кількості виробів, що надійшли у вантажних місцях. 3. Особливості експертизи товарів із пошкодженою упаковкою. 4. Методи визначення кількості товарів. 	2	<p>Підготувати доповідь на тему «Товаросупровідні документи».</p>	15
<p>Тема 8. Технологія проведення експертизи якості товарів.</p>	-		-	<p>Підготувати доповідь на тему «Зниження якості товарів під час експлуатації, догляду та зберігання».</p>	16
<p>Тема 9. Технологія проведення інших видів експертизи.</p>	-		-	<p>Підготувати доповідь на тему «Комплексна експертиза товарів,</p>	16

1. Критерії визначення країни походження. 2. Порядок проведення експертизи країни походження товарів. 3. Оформлення результатів експертизи.				застосування при експортно-імпортних операціях зовнішньоторговельної діяльності, при укладанні договорів купівлі-продажу».	
---	--	--	--	--	--

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (9 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (12 балів); завдання самостійної роботи (10 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	57
Модуль 2 (теми 6-9): відвідування занять (6 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (8 балів); поточна модульна робота (9 балів)	43
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Байдакова, Л. І. Експертиза товарів : підручник / Л. І. Байдакова, С. В. Ягелюк, І. М. Байдакова. Київ : Слово, 2014. 392 с.

2. Батутіна, А. П. Експертиза товарів : практикум : навч. посібник / А. П. Батутіна, І. В. Ємченко, А. О. Троякова. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія-2006, 2017. 396 с.
3. Калачев С. Л. Теоретические основы товароведения и экспертизы : учебник / С. Л. Калачев. М. : Юрайт, 2012. 463 с.
4. Методи та засоби визначення показників якості продукції : навч. посібник / Т. З. Бубела, П. Г. Столярчук, Є. В. Походило, [та ін.]. Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2012. 292 с.
5. Методика проведення товарознавчої експертизи експертами ТПП в Україні / [Торгово-промислова палата України]. Київ. : Система «ТПП ЕКСПЕРТ УКРАЇНА», 2010. 48 с.
6. Полікарпов, І.С. Товарна інформація : підручник / І.С. Полікарпов, О. В. Шумський. Київ : Центр навч. л-ри, 2013. 616 с.
7. Товарна інформація : опорний конспект лекцій / уклад. Т. М. Летуца, О. С. Круглова, Д. В. Березовський. Харків : Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі, 2013. 108 с.
8. Чурсіна, Л. А. Товарознавство та експертиза в митній справі : навч. посібник / Л. А. Чурсіна, О. М. Вербицький, Є. О. Калінський. Херсон : Олді-плюс ; Київ : Ліра-К, 2013. 202 с.
9. Дистанційний курс «Теорія та методика експертної діяльності». URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1339>.

Додаткові

1. Основи експертизи продовольчих товарів : навч. посібник / В. Д. Малигіна, Л. Д. Титаренко, Л.В. Породіна, [та ін.]. Київ : Кондор, 2009. 296 с.
2. Вакулин А. А. Методы и средства измерений, испытаний и контроля : учеб. пособие / Вакулин А. А. Тюмень : Издательство Тюменского государственного университета, 2010. 256 с.
3. Вилкова С. А. Экспертиза потребительских товаров. М.: Дашков и К, 2007. 252 с.
4. Коломієць Т. М. Експертиза товарів : Підручник / Т. М. Коломієць, Н. В. Притульська, О. Л. Романенко. К. : КНТЕУ, 2001. 274 с.
5. Ідентифікація товарів: Підручник / І.С. Полікарпов, А.П. Закусілов. – К. : Центр навч. л-ри, 2005. – 344 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office.